

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ontwikkelpadenkaarten en toekomstbeelden DPZW

Marktconsultatie

Emiel Spanier
4 december 2023

Inhoud

1. Waarom deze marktconsultatie?
2. Achtergrond en aanleiding
3. Doel en beoogde resultaten opdracht
4. Aanpak op hoofdlijnen
5. Planning en informatie-uitwisseling
6. Gevraagde kennis en vaardigheden

1. Waarom deze marktconsultatie?

- Ontwikkelpadenkaarten en toekomstbeelden in de praktijk brengen: **pionierswerk!**
 - Pilot (2023) vooral gericht op ervaring opdoen met methodiek
 - Komende opdracht: inhoudelijke resultaten tellen mee
- Is het volgende voorstel maakbaar?
 - Binnen de planning
 - Van voldoende kwaliteit (inhoudelijk onderbouwd) voor besluitvorming
 - Gaat vooral om rekenen aan typen maatregelen met **beschikbare of eigen kentallen** (effecten en kosten)

2. Achtergrond: doel DPZW

- Doel van het Deltaprogramma Zoetwater:
 - In 2050 is Nederland weerbaar tegen zoetwatertekorten:
 - Alle sectoren zijn **goed voorbereid op zoetwatertekorten** om schade zo veel mogelijk te beperken
 - Nederland heeft een **veerkrachtig en evenwichtig zoetwatersysteem** waarbij wateraanbod en watervraag voor alle maatschappelijke functies in evenwicht zijn tot droge periodes die eens in de twintig jaar voorkomen (bij scenario Stoom 2023)
- Ook lange termijn actief in beeld brengen: voorbij 2100 kijken
 - Grote onzekerheden (klimaatverandering, zeespiegelstijging, economie, etc.)

2. Aanleiding: adaptief deltamanagement

- 'Handreiking Adaptief Deltamanagement' (2012)
- Komende fase operationaliseren:
 - Welke keuzes zijn op de korte (en middellange) termijn mogelijk en nodig om op de lange termijn onacceptabele watertekorten te voorkomen en het systeem in evenwicht te houden?
 - Voorgestelde methodiek: *backcasting* en *forecasting* door middel van **ontwikkelpadenkaarten**

3. Doel opdracht

- Adaptief deltamanagement prominente rol laten spelen bij de voorbereiding op de derde fase van het DPZW (2028-2033) door:
 1. Opleveren van richtinggevende informatie voor de **herijking van de voorkeursstrategie en de DPZW-doelen** (2026)
 2. Opleveren van richtinggevende informatie ten behoeve van het **samenstellen van een voorkeursmaatregelpakket** voor de volgende fase (2027)

3. Beoogde resultaten opdracht

- Ontwikkelpadenkaarten moeten inzicht bieden:
 - Hoe halen we de DPZW-doelen? Met welke strategie? Met welke consequenties?
 - Wat is het maximale doelbereik van verschillende ontwikkelpaden?
 - Wat zijn de beperkingen in overstapmogelijkheden? (*lock-in* en *lock-out*)
 - Hoe houden we rekening met de doorlooptijd van maatregelen?
 - Welke maatregelen zijn '*no-regret*'?
- Product: ontwikkelpadenkaarten (en ruimtelijke toekomstbeelden)

4. Aanpak op hoofdlijnen

Backcasting:
denken vanuit de
gewenste
toekomstige
situatie

- A. Bestaande toekomstvisies inventariseren
- B. 'Transformatieve' maatregelen en strategie identificeren

Forecasting:
strategisch
voorwaarts
verkennen vanuit
de huidige situatie

- C. Zoetwateropgave bepalen (*knelpuntenanalyse*)
- D. Per gebiedstype mogelijke maatregelen inventariseren

Ontwikkelpadenkaarten (en toekomstbeelden)

- Van grof (landelijk) naar fijn (zoetwaterregio's)
- Samenstellen op basis van effectieve maatregelen en de beoogde doelen
- Bandbreedte oplossingsruimte en consequenties in beeld brengen (€, m³, m², neveneffecten, ...)
- Ruimtelijke toekomstbeelden maken

4. Aanpak op hoofdlijnen

Backcasting:

denken vanuit de
gewenste
toekomstige
situatie

- A. Bestaande toekomstvisies inventariseren
- B. 'Transformatieve' maatregelen en maatregelen inventariseren

Forecasting:

strategisch
voorwaarts
verkennen vanuit
de huidige situatie

- C. Zelf te genereren kansen (kneelpunten)
- D. Per gebiedstype mogelijke maatregelen inventariseren

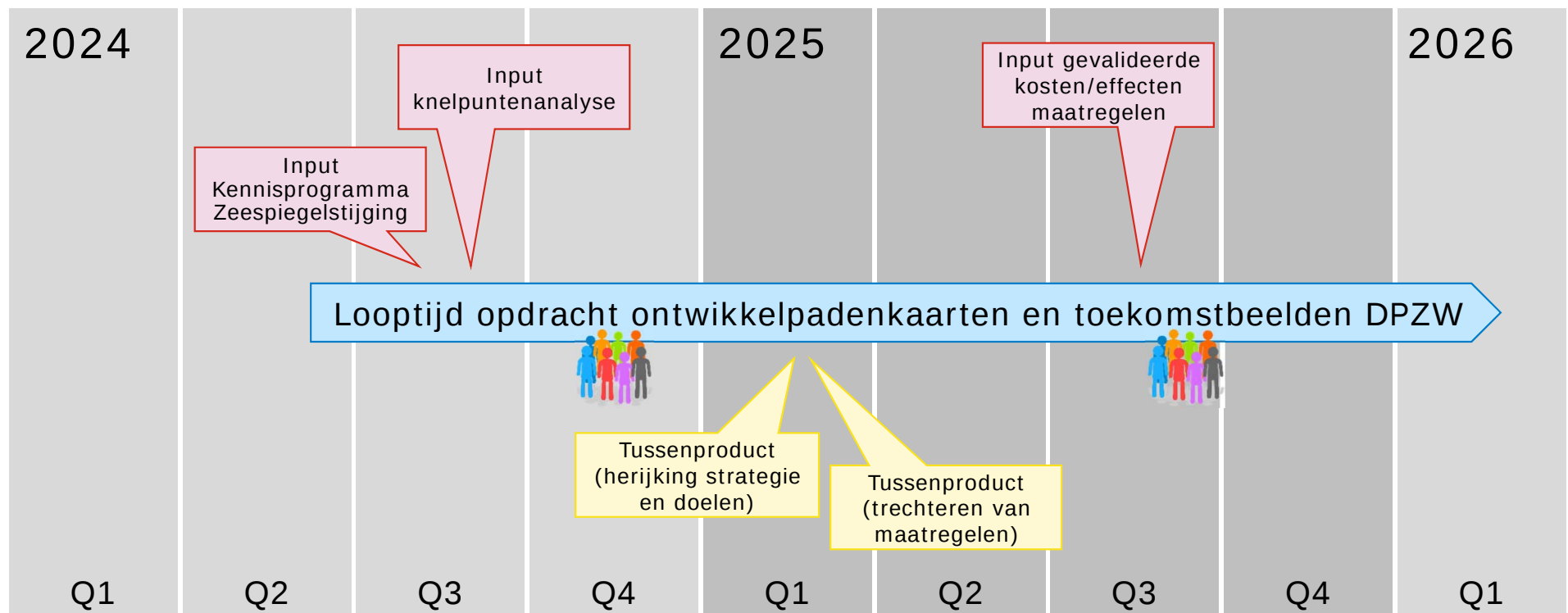
Ontwikkelpadenkaarten (en toekomstbeelden)

Kosten en effecten van
maatregelen: eerst met
**beschikbare of zelf te
genereren kentallen!**

Van grof (landelijk) naar fijn (waterschaps- en waterschapsregio's)
• Opstellen op basis van
• Mogelijke maatregelen en de
• De doelen
• De breedte
• Oplossingsruimte en
consequenties in beeld
brengen (€, m³, m²,
neveneffecten, ...)
• Ruimtelijke toekomstbeelden
maken

5. Planning en informatie-uitwisseling

6. Gevraagde kennis en vaardigheden

- Kennis van en ervaring met werken aan ontwikkel-/transitie-/adaptatiepaden en toekomstdenken
- Gebruik van **hydrologische kentallen en kostenkentallen** van maatregelen voor de benodigde tussenproducten (Q1-2025)
 - Kosten en effecten (€, m³, m², neveneffecten, ...)
 - Doorlooptijd van voorbereiding tot implementatie (vaak doorslaggevend!)
 - (Ruimtelijke) inpasbaarheid en gecombineerde effecten (synergie/conflict)
 - Effect op andere opgaven (voor meekoppelkansen of vanuit noodzaak)
- Visuele weergave ontwikkelpadenkaarten en resulterende ruimtelijke toekomstbeelden

6. Gevraagde kennis en vaardigheden

- Kennis van en ervaring met werken aan ontwikkel-/transitie-/adaptatiepaden en toekomstdenken
- Gebruik van **hydrologische** maatregelen voor de benoemde risico's
 - Kosten en effecten (€, m³, m)
 - Doorlooptijd van voorbereiding
 - (Ruimtelijke) toepasbaarheid
 - Effect op andere opgaven (vervalsing)
- Visuele weergave ontwikkel-/transitie-/adaptatiepaden en toekomstbeelden

